

Ο Καθηγητής

Ο κύριος καθηγητής ήταν σπινθηροβόλου ευφυΐας, χωρίς αμφιβολία προικισμένος με εξαιρετική καπατσosύνη. Αυτή την τελευταία λέξη θα την απέρριπτε «μετά βδελυγμίας», λαμπρότης πνεύματος θα προτιμούσε.

Ψηλός με ντούρα κορμοστασιά και αγέρωχο ύφος σκορπούσε το δέος στο διάβα του, δέος αδιάλυτο, σκληρό και ακατέργαστο, δέος στην αρχέγονη μορφή του. Σπάνιες οι περιπτώσεις που ανταπέδιδε τον δειλό χαιρετισμό των φοιτητών, εκτός βέβαια και αν τύχαινε ν' ανεμίσει φουστάνι ή να λάμψει ντεκολτέ, γιατί ο κύριος καθηγητής ήταν λάτρης του ωραίου φύλου.

Ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου Σταμάτης Παρασκευόπουλος είχε πράγματι λαμπρότητα πνεύματος. Αχώριστος σύντροφός του το «αλεξίβροχον», κοινώς ομπρέλα, που έφερε «δίκηνη» ροπάλου, την ανεβοκατέβαζε με χέρι στιβαρό σαν όργανο τιμωρίας, όπλο μάλλον επιθετικό, όργανο θείας δίκης. Το ξερό κλίμα του στέρησε την απόλαυση να κρατά την ομπρέλα του ανοιχτή όπως τότε στα νιάτα του στη συννεφιασμένη και βροχερή Αϊδελβέργη όπου τελειοποίησε τις

σπουδές του στο Δημόσιο Δίκαιο. Ισοφάριζε όμως τα καυτά καλοκαίρια με τη μεταμόρφωση της ομπρέλας σε «αλεξήλιον», κοινώς παρασόλι.

Ο κύριος Παρασκευόπουλος έτρεφε απεριόριστη συμπάθεια προς την αρία φυλή και καθετί συγγενικό όπως η εξουσία, πειθαρχία και τάξη. Όλες τις λεπτές ανθρώπινες σχέσεις Συνταγματικού και Διοικητικού Δικαίου τις είχε ταξινομήσει με ακρίβεια στον έξοχο εγγεφαλό του και πάνω απ' όλα και όλους είχε τοποθετήσει σαν ένα τεράστιο «αλεξίβροχον» τον Ανώτατο Άρχοντα του κράτους, τον βασιλέα, πρόσωπο ανεύθυνο και απαραβίαστο γερμανικής προελεύσεως. Μετά την Κατοχή οι κακές γλώσσες έβγαλαν στη φόρα πως δήθεν ο καθηγητής ήταν της γούνας το μανίκι με τους Γερμανούς αξιωματικούς και τώρα ο επικριτής των καθηγητών της Εθνικής Αντίστασης.

Ο καθηγητής Παρασκευόπουλος είχε λαμπρό πνεύμα και προσόντα απaráμιλλα. Γοητευτικός και σπιρτόζος έκανε καλή παρέα, περιζήτητος στα κοσμικά σαλόνια, στα φάιβ οκλόκ και τα σουαρέ των κυριών και δεσποινίδων της μεταπολεμικής εποχής. Το ποτό του δεν ήταν η βότκα, ποτό του Κόκκινου Στρατού, ούτε το ουίσκυ των συμμάχων, αλλά το σναπς της γερμανικής Βέρμαχτ και των καιρών της Αϊδελβέργης, σναπς διαυγές και ανόθευτο, καθαρό λαμπίκος. Τον καφέ του έπινε βαρύ και με ολίγη όπως ταίριαζε σε άτομο της δικής του υπόστασης, να βουτά το κουλουράκι και να το διαλύει μεταξύ γλώσσας και ουρανίσκου χωρίς την παραμικρή κίνηση της μασέλας, τέλος να ρουφά το περιεχόμενο σιωπηλά, ηδονικά.

Ο καθηγητής είχε ιδιαίτερη αδυναμία στους αριθμούς τρία και έξι. Τρεις ήταν οι προφορικές ερωτήσεις που έθετε σε κάθε φοιτητή και έξι οι καρέκλες στημένες κατά μήκος του τοίχου μπροστά στο γραφείο του, μισή ντουζίνα οι εφημεροί κάτοχοι των θέσεων μέχρι την επόμενη φουρνιά. Εάν η απάντηση του πρώτου κακομοίρη στην πρώτη ερώτηση-βολίδα ήταν λανθασμένη ή μουγκή, η ίδια ερώτηση ταξίδευε με βολές επαναληπτικού Μάνλιχερ στα αριστερά του καθηγητή μέχρι να απαντηθεί σωστά από τον δεύτερο, τρίτο ή τέταρτο τυχερό. Ο επόμενος μετά τη σωστή απάντηση μελλονθάνατος αντιμετώπιζε νέα μπαταριά. Αλίμονο στη μοίρα αυτών που ήταν κάτοχοι της πρώτης και της έκτης θέσης, γιατί ο έκτος έπρεπε χωρίς έλεος να απαντήσει αμέσως και τη δεύτερη ερώτηση μετά την πρώτη, ενώ ο πρώτος την τρίτη αμέσως μετά τη δεύτερη.

Η τεχνική του καθηγητή βασιζόταν στην παλινδρομική κίνηση του έμβολου πυροβόλου όπλου. Το πρώτο σβάρνισμα έπαιρνε την πρώτη καρέκλα μέχρι την έκτη, το γέμισμα πισωδρομούσε από την έκτη στην πρώτη, και η τρίτη και τελευταία σβάρνα ξανάπαιρνε την πρώτη μέχρι την έκτη.

Τα ατομικά βιβλιάρια σπουδών με κόκκινο σκληρό εξώφυλλο και δύο παραθυράκια, το ένα στο πάνω μέρος άφηνε να φανεί το επίθετο του φοιτητή και το άλλο πιο μικρό στο κάτω έδειχνε τον αριθμό μητρώου, τα είχε αραδιασμένα μπροστά του με την ίδια σειρά όπως και οι καθιστοί μάρτυρες στις καρέκλες.

Μία γραμμίτσα στη σελίδα βαθμολογίας σήμαινε πλην. Για τον ενδιαφερόμενο όμως που δεν πρόσεξε την

κίνηση της πέννας ήταν αυταπόδειχτο ότι απέτυχε στην πρώτη ερώτηση μόνο από το γεγονός ότι η ίδια ερώτηση μετατέθηκε στον επόμενο. Δύο γραμμίτσες σταυρωτές σήμαινε χαράς ευαγγελία αλλά και εναγώνια αναμονή. Η συλλογή δύο συν ή δύο πλην έδινε τέλος στο χτυποκάρδι γιατί πλέον δεν είχε καμιά σημασία η απάντηση στην τελευταία ερώτηση. Η αναμονή έφτανε στο κρεσέντο της ψυχικής ταραχής με τη συλλογή δύο ανόμοιων σημείων, ενός συν και ενός πλην, οπότε η τελευταία ερώτηση γινόταν ζήτημα ζωής ή θανάτου.

Οι φλώροι και οι αμύητοι στα μυστήρια της τέχνης του καθηγητή ήταν θύματα μιας συντριπτικής, αποστομωτικής νίλας. Εδώ όμως πρέπει να πούμε και του στραβού το δίκιο. Σκοπός του καθηγητή δεν ήταν η διαπίστωση γνώσεων και συγκριτικής λογικής ικανότητας του φοιτητή, άλλωστε δεν υπήρχε χρόνος για τέτοιου είδους πολυτέλειες, εκατοντάδες ήταν αυτοί των σχολών Νομικής και Πολιτικών-Οικονομικών Επιστημών που περίμεναν να εξεταστούν περιδιαβάζοντας στους διαδρόμους. Τεστ αποστήθισης και θεατρικές παραστάσεις παπαγαλισμού χαρακτήριζαν την καθημερινότητα της φοιτητικής ζωής.

Για κακή του τύχη ο Αχιλλέας Βεράτης στην πρώτη του αναμέτρηση με το κατεστημένο τοποθετήθηκε στην έκτη θέση. Απόγεμα μιας ημέρας του Ιούνη με κουφόβραση. Ο καθηγητής αραγμένος στην πολυθρόνα βουτούσε με αργές βαργεστημένες κινήσεις το κουλουράκι στον καφέ που μόλις του έφεραν από το κυλικείο. Στην πρώτη ερώτηση οι πρώτοι πέντε πήραν από μία γραμμίτσα και το μεγάλο ερωτηματικό ταλαντευ-

όταν τώρα στον αέρα του γραφείου απειλητικό στα φοβισμένα μάτια του Βεράτη. Ο καθηγητής μετά τον πέμπτο κάλεσε τον επόμενο, ταυτόχρονα άνοιξε το βιβλιάριο του έκτου, ξεχάστηκε για μια στιγμή και ξαφνικά σαν να βγήκε από λήθαργο σιτώθηκε καλά στην πολυθρόνα και μ' ένα ειρωνικό, καυστικό χαμόγελο απευθύνθηκε στην έκτη καρέκλα.

«Βεράτης;»

«Μάλιστα, κύριε καθηγητά».

«Έχεις δύο ονόματα!»

«Μάλιστα», απάντησε ο φοιτητής κομπιασμένος.

«Αχιλλεύς και Έκτωρ», ζωντάνεψε το πρόσωπο του καθηγητή.

«Μάλιστα!»

«Ονόματα ηρωικά», είπε ο καθηγητής με στόμφο.

«Το δεύτερο δεν το χρησιμοποιώ», απολογήθηκε ο φοιτητής με δέος στη φωνή του.

«Δεν έχει σημασία, αυτό θα σε ακολουθεί πάντα!» είπε ο καθηγητής χαϊδεύοντας τη μύτη του, και συνέχισε, «μα ποιος νονός σε βάπτισε, παιδί μου; Δύο ονόματα και μάλιστα αντιπάλων», κοίταξε τους άλλους πέντε με σημασία. Ο Βεράτης ακολούθησε το βλέμμα του καθηγητή, κρύος ιδρώτας έλουσε το πρόσωπό του, γελάκια τιτίβισαν στ' αριστερά του, σιώπησε.

«Με τέτοια ονόματα ποιος τη χάρη σου», είπε ο καθηγητής με προσποιητό θαυμασμό και πρόσθεσε, «για να δούμε τώρα τι θα μας αποδείξεις, ότι είσαι γίγας ή απλός κώνωψ;» Υπογράμμισε το «κώνωψ» με αρκετή δόση μοχθηρίας.

Το «κώνωψ», κοινώς κουνούπι, ανέβασε το αίμα στο

κεφάλι του Βεράτη, θόλωσε το μάτι του, ακατάσχετο πρωτόγονο μίσος τον κυρίεψε! Πρόσεξε το μεγάλο διπλό μελανοδοχείο από μαύρο μάρμαρο στην άκρη του γραφείου, ένα τέντωμα του χεριού και το έφτανε χωρίς να σηκωθεί, κάρφωσε το βλέμμα πάνω του. Ένα σωρό σκέψεις στροβίλιζαν και πάσχιζαν να κάνουν κατοχή στο μυαλό του. Τη στιγμή που ήταν έτοιμος να βουτηξει το μελανοδοχείο και να το φέρει στο κεφάλι του καθηγητή, μια άλλη σκέψη τον συνεπήρε, τέλος των σπουδών του, φυλακή, αναλογίστηκε τους γέρους γονείς του και την πίκρα που θα τους πότιζε. Τέρμα, φρένο στην οργή, κατάπια την ύβρη, ένας Αχιλλέας παθητικός, ένας Έκτορας δειλός, και οι δύο ανδρείκελα φτιαγμένα με κουρέλια και άχυρα, παλιάτσοι των ισχυρών, καμιά σχέση με τα πρωτότυπα!

Όταν συνήλθε κάπως ο Αχιλλέας Βεράτης άκουσε τον καθηγητή να επαναλαμβάνει τη δεύτερη ερώτηση, κάτι περί άρθρου 11 του νόμου ΔΞΘ του 1912 εις εκτέλεσην του άρθρου 91 του Συντάγματος. Όμως, τα εκατόν δεκατέσσερα άρθρα του Συντάγματος και τα τρεις φορές τόσα των διάφορων νόμων και διαταγμάτων, ένα συνονθύλευμα από μικρά ζωάκια σε ξέφραγο αμπέλι, είχαν πάρει κλοτσοσκούφι το πολίτευμα της Βασιλευομένης Δημοκρατίας και γινόταν χαμός στο ταραγμένο μυαλό του Βεράτη.

Μερικά από τα ζωάκια είχαν πιαστεί απ' τα μαλλιά, άλλα πάλευαν στο χώμα πάνω στα πεσμένα τσαμπιά και άλλα πασαλειμμένα με σταφυλοζούμια έτρεχαν να σωθούν, ανάμεσά τους το περί ισότητας «ενώπιον του νόμου», το περί προσωπικής ελευθερίας, το πε-

ρί σύλληψης και φυλάκισης «άνευ ητιολογημένου δικαστικού εντάλματος», τα «συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι», το άσυλο της κατοικίας και η ελευθερία του Τύπου που τα ξεπέρασε όλα στο τρέξιμο.

Χαμένος στη θολούρα του κάτι ψέλλισε ο Βεράτης περί καταστάσεως πολιορκίας και στρατιωτικού νόμου, για ζωάκια που τρέχουν σε ξέφραγο αμπέλι!... Οργισμένος ο καθηγητής τον διέκοψε, πρόσθεσε άλλη μια γραμμίτσα στο βιβλιάριο κι έδωσε τον λόγο στο νούμερο πέντε. Σκέφτηκε, «τι κρίμα, αυτός ούτε κώνωψ είναι, μάλλον σκώληξ», κοινώς σκουλήκι.

Με το πλήρωμα του χρόνου έγινε και η επαλήθευση της πρόβλεψης ότι ο καθηγητής Σταμάτης Παρασκευόπουλος ήταν πρόσωπο κατάλληλο για όλες τις εποχές. Επί δικτατορίας των Μισθοφόρων στην κωμικοτραγική χώρα των Σισυφίδων Νήσων ο κύριος καθηγητής υπηρέτησε πιστά το δικό τους Σύνταγμα και τους νόμους ως υπουργός Δημόσιας Τάξης. Δάσκαλε που δίδασκες!... Ο κύριος καθηγητής πέρα της λαμπρότητας πνεύματος είχε οπωσδήποτε και μια μοναδική καπατσοσύνη!

